21. Leyse ile Olumsuz Yapma

لَيْسَ değil, olmadı anlamına gelir. Muzârisi olmayan bir fiil olarak mâzî durumunda çekime girer.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası
Hizmetçi güçlü değildir.	لَيْسَ الْخَادِمُ قَوِياًّ
Ben fakir değilim.	لَسْتُ فَقِيراً

لَيْسَ fiili ile yapılan cümlelerde haber kısmı iki şekilde gelir.

1- Mansûb durumda;

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası
Sen mümin değilsin.	لَسْتَ مُؤْمِناً
Onlar mü'min değiller.	إِنَّهُمْ لَيْسُوا مُؤْمِنِينَ

2- Manayı te'kîd için (بِ) harfi cerine bağlı mecrûr olarak;

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası
Bu bir şey değildir.	لَيْسَ هَذاَ شَيْئاً
Bu hiçbir şey değildir.	لَيْسَ هَذاَ بِشَيْءٍ

Nâdiren olumsuzluk edatı olarak kullanılır.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası
Yağmur yağmıyor.	لَيْسَ يَسْقُطُ الْمَطَرُ

Leyse'ye benzeyen edatlar denen (لاَتَ) (لاَ) (ماَ) (إِنْ) mübtedâ ve haber cümlesinin başına getirilerek kullanılmakta لَيْسَ gibidir. Hepsi de "yok, değil" manasınadır.

إِنْ: لَيْسَ gibi görev yapar, ismini ref, haberini nasbeder. İsmi belirli veya belirsiz olarak gelebilir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası
Adam ayakta değildir.	إِنْ رَجُلٌ قاَئِماً
Zeyd ayakta değildir.	إِنْ زَيْدٌ قاَئِماً

ماَ: Hem belirli hem belirsiz isme gelir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası
Senden hayırlı kimse yoktur.	ماَ أَحَدٌ خَيْراً مِنْكَ
Bu ihmal edilmiş değildir.	ماَ هَذاَ مُهْمِلاً

لاَ: Yalnız belirsiz ismin başına getirilir. لَيْسَ gibi kullanıldığı azdır.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası
Ondan hayırlı bir kimse yoktur.	لاَ أَحَدٌ خَيْراً مِنْهُ
Kaçan adam yoktur.	لاَ رَجُلٌ هاَرِباً

ماَ ve لاَ nın haberlerine (بِ) harf-i ceri getirilebilir. Bu cer te'kit ifade eder.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası
Bu hiçbirşey değildir.	ماَ هَذاَ بِشَيْءٍ
Ali asla huzurlu değildir.	ماَ عَلِيٌّ بِهاَدِئٍ

Bu cümleler إِنَّ cümlesine gelen te'kîd lâmı gibidir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası
Gerçekten Ali huzurludur.	إِنَّ عَلِياًّ لَهاَدِئٌ

لاَتَ: لَيْسَ manasındadır. İsmini ref haberini nasbeder. Başında bulunduğu isim cümlesinin kısımları zaman isimlerinden biri olur. Ancak kullanıldığı ifadede mübtedâ ile haberi birarada zikredilmez. İkisinden birisi, genellikle mübtedâ (لاَتَ 'nin ismi) mahzûf olur (düşürülür), haberi kullanılır.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası
Pişmanlık vakti değildir.	لاَتَ وَقْتَ نَداَمَةٍ
(Artık) kurtulma zamanı değildir.	لاَتَ حِينَ مَنَاصٍ